

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. IV. De Galliâ Narbonensis, seu Prouinciâ Romanorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

CAPVT IV:

De Gallia Narbonensi, seu Prouincia Romanorum.

TRANSMISERE in Gallias Romani per Massilienses, coloniam Phocensem, euocati, quorum agros populabantur *Salyi* (fortè qui olim *Ligydes*, seu *Ligures* dicti: nam quidam veterum *Ligures* ad *Rhodanum* vsque extendunt:) *Prædones* illi à *Fulvio Flacco* compressi sunt; victi per *C. Sextium*, qui apud eos coloniam fixit, & de suo nomine *Aquas Sextias* dixit: vexati deinde *Allobroges* propter *Æduos Socios* Po. Ro. superatique priùs à *Domitio Ænobarbo*, iterùmque à *Q. Fabio Maximo*, qui dictus est *Allobrox*. Paucis pòst annis deuicti sunt ad *Alpes Stonij* per *Q. Martium Narbonem*, à quo condita *Narbo* colonia, firmissimum contra *Gallos* præsidium. Tum enim de hâc sibi adsciscendâ prouinciâ Romani cogitabant. Sed eorum consilia interrupere *Cimbri*, & *Teutones*, qui *Manlium* & *Cæpionem* vicerunt. Hic *Tolosatis* *Apollinis* templum prædiues spoliauerat, sed furtum hic suum turpi fugâ ibidem, & turpiori *Romæ* supplicio luit. Paulò pòst tamen, deuictis à *Caio Mario Teutonibus*, & *Cimbris*, meditata Romani perfecere, & hanc regionem in prouinciæ formam redegere; præter urbem *Nemausum* quæ cum 24. oppidis iure Latino fruebatur, vt ait *Strabo*. Et quamquam id impedire conati sint, *Salij*, *Allobroges*, imò & *Galli Narbonam* obsidentes, tamen per *Cecilium*, *Fontium*, & *Pomptinum* repressi sunt. Hanc itaque prouinciã pacatam inuenit *Cæsar*, & ex eâ bellum in reliquam Galliam transtulit. Quid hîc contigerit sub Imperatoribus, & quomodo ad Barbaros transierit nostræ consulantur *Historiæ*. Quæcumque de eâ dici possunt his verbis complexus videtur esse *Plin.* lib. 3. cap. 4. *Breuitè Italia verius quàm Prouincia.*

VOLCÆ NARBO Martius: *Narbonne*. *Atacorum* & *Decumanorum* colonia, & *Naualis* ad *Fl. Atacem* *Aude* qui cadit in lacum *Rubensem*, aut *Rubresum*, *l'estang de la Rubine*: & *Narbonensem*, seu *Narbonitim*, *le lac de Narbonne*. *Strabo* hanc tribuit *Arcomicis*; *Ptolemæus* his addicit.

TECTO- *Tolosa*: *Tolose*, *Palladia* olim dicta, & caput *Te-*
Yu iij

SAGES,

Tout l'Archeuesché de Tolosé, & dans celuy de Narbonne, les Dioceses de Narbonne, Beziers, Carcassone, S. Pons, & Aleth.

Stofagum memorabilis auro suo, quod raptori Cæpioni infortunatissimum extitit; ad Garumnam Fl. fixa est.

Carcasso, Carcassum & Carcassio: *Carcassone*, ad Aracem Fl.

Bliterræ Septimanorum, & Beterræ Ant. Betiræ Ptol. Biltera Strab. Betarrus Steph. *Befiers*, ad Obrim, seu Orobium Fl. *Orbe*.

Dunitari quibusdam *Castelmandari*, aut *Mirepoix*. Alethum: *Aleth*.

Salsulæ cum fonte cognomine & stagno: *salses*.

Leocata, Melæ non locus, sed littus à candore sic dictus: *Locate*.

Ruscino in ora Sardoum colonia, hodie *la Tour de Rouffillon*, prope *Perpignan*, ad Fl. *Latet*.

Illiberis Melæ vicus, urbis & magnarum opum tenuæ vestigium, postea Helena *Elne*, ad Fl. Illiberim, qui & fortè dicebatur Thicis *Tech*.

Telis Fluius paruus, ubi creuit peræuus: *Egli*.

VOLCÆ

ARECO-

MICI,

Les Dioceses de Nismes, Vsetz, Montpellier, Lodene, & Agde.

NEMAUSVS caput Arecomitorum in viâ sita, quæ ex Italiâ in Hispaniam ducit, iure Latij perfruens, cum 24. suis pagis: *Nismes*.

Rhode ciuitas Rhodiorum, vnde dictus Rhodanus Fl. Rhodanusia Stephani: *Pecais*.

Agatha ad Araurarin Fl. *Agde sur l'Errault*, Ptol. Agathapolis.

Agatha Insula postea Magalone Massiliensium opus, olim & dicta Agatha-Tyche. Perit urbs illa, & Episcopatus Montem-Pessulanum translatus; Insula nunc nomen retinet *Magalone*.

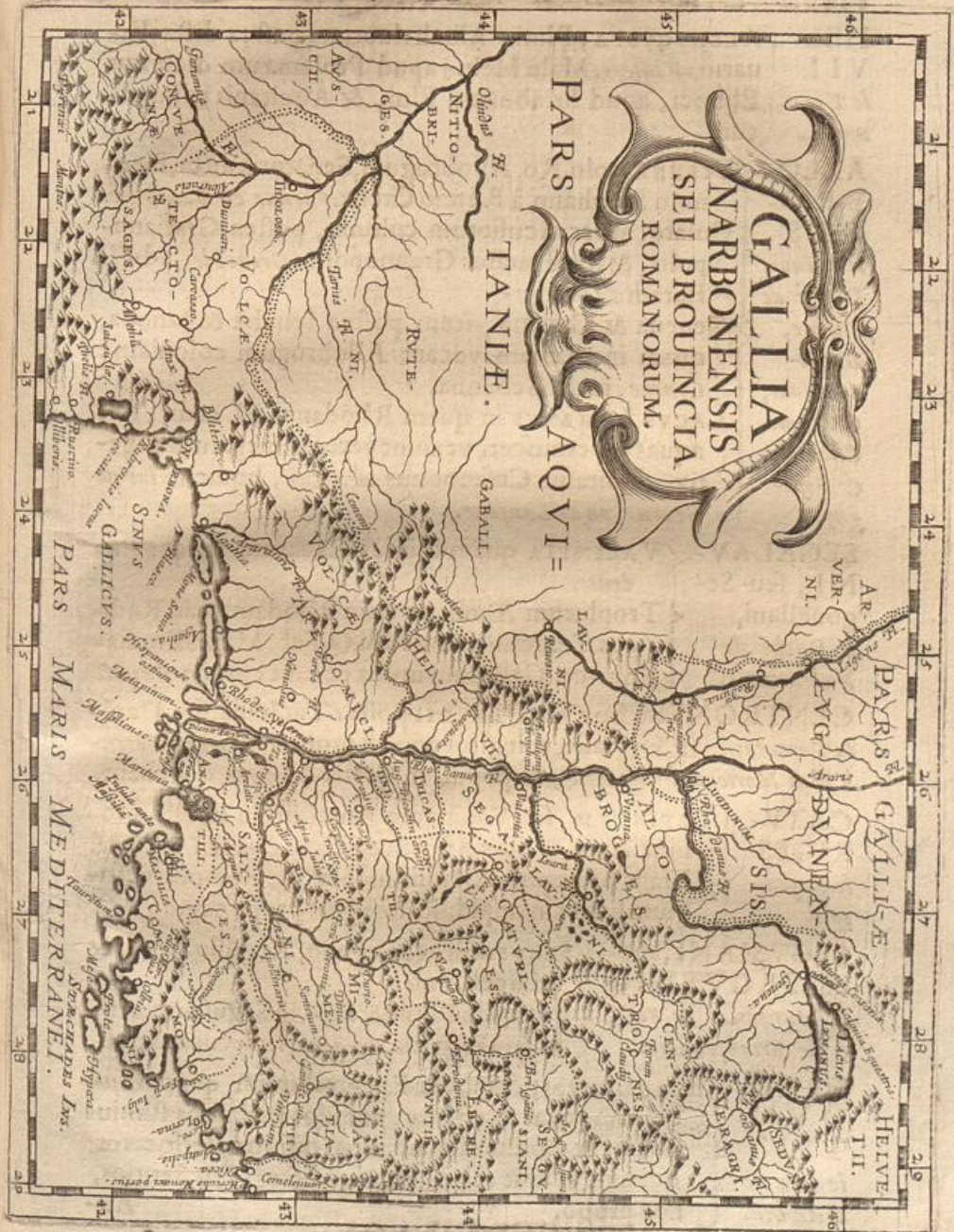
Vcecchia, malè Vcetia: *Vsetz*.

Gernum aliter Vgernum, in via quæ Nemauso Tarasconem deducit: *Beaucare* vt indigenæ putant.

Luteua, seu Lutana castrum: *Lodue*.

Blascon Insula diuidens sinum Gallicum propriè dictum à lacu Rubrensi, qui duos sinum Gallicum efficiunt: *le Brescon*.

Mons Serius: *le Cap d'Agde*.

GALLIA
NARBONENSIS
 SEU PROUINCIA
 ROMANORUM.

PARS
 TANIE.
 AQUI =

PARS
 MARIS
 MEDITERRANEE.

HEL- VII } ALBAVGSTA, Plinio Albahelorum, postea dicta Vi-
le Vi- } uario: *Viniers*. Malè Heluij apud Ptolemæum dicuntur
uarez. } Eliboci, apud Strabonem Elui, & Aquitanis tribuun-
tur.

ALLO- } VIENNA colo. Ro. Allobrogum, Senatoria dicta, Bien-
BRO- } num Stephano à Bienno Cretæ: *Viennè en Dauphiné*.
GES } Cularo, aliter Acufiorum colonia, postea Gratiano-
le Viënois } polis, & fortè meliùs Grannopolis: *Grenoble*, ad Fl.
Duché de } Ifaram *l'Isère*.

Sauoye, } Geneua & Genaua, item postea Ienoba & Ianoba,
Graisi- } quam incolæ iam vocant Allobrogum coloniam:
nauldam, } *Geneue*, malè Gebenna.

Geneuois, } LACVS LEMANVS in quem Rhodanus Fl. cadit, nec
Chablais } aquas ei permiscet, vt aiunt veteres: negant indige-
& Fosti- } næ, dubitauit Casaubonus. *αἰρότης*, hodie *le lac de*
gny. } *Geneue, ou de Lausanne*.

SEGALAV- } VALENTIA quam Plinius Cauarum vocat: *Va-*
NI, seu Se- } *lence*.
gouellani, } Trophæum Æmiliani vltra Rhodanum ad Radi-
le Duché de } ces Cemenij montis vbi Q. Fab. Max. Æmilia-
Valentinois. } nus cc. Gallorum millia cecidit: prope *Cursol*.

CENTRONES } FORVM CLAVDII postea Tarātasia, seu Darā-
la Tarentaise, & le } tasia, vt legitur apud Anton. *Moustier en Taren-*
Val de Morienne. } *taise*, hi populi in Graiis Alpibus degebant.

CATV- } VAPINCVM, seu Vapingum Antonini, in libello pro-
RIGES } uinciarum, ciuitas Appencensium: *Gap en Dauphiné*.
le Gapen- } Erant hi populi Alpium incolæ, & nominis vesti-
gois. } gium hæret in oppidulo *Charges*, prope *Gap*.

SEGVSIANI, me- } SEGVSIVM, & Segusio, Regusio Anto. &
lius SEGVSINI, } Marcell. *suse*.
le Marquisat de Suse, } Brigantiū Plinio & Ptol. in Segusianis, Am-
& le Briançonnois. } miano Virgātia, *Briçon*, vicū vocat Strab.

EBRO- } EBRODVNVM, Straboni Epebrodunum quod *χάμνη*
DVN- } tantū vocat: *Ambrun*, populos Inalpinos Plinius
TII } vocat, & Bodiuntios nominat nisi irreperit error:
le Diocèse } quidam volunt etiam Sontios dictos, seu Sentios,
d'Ambrū. } non probo. AN-

DATIA-

TI,

les Dioceses
de Glande-
ue, Vence,
& Grace.

ANTIPOLIS Massiliensium vrbs Floro, postea tamen ab eorum iure subducta, & Italicis contributa: *Antibe.*

Glanateua CAPILLATORVM, aliter Glanatica in Alpibus Maritimis: *Glandeue.*

Vintium NERVSIORVM, seu Neruforum in Alpibus, Ventia Dioni, Vicium Greg. Turonensi: *Vence.*

Varus Fl. Italiae & Galliae terminus, paruus æstate, hyeme VII. stadiorum in latit. *le Var*, ex monte Acema funditur, Plinio.

Lero: *S. Marguerite*: & Lerina: Planusia Strabonis quibusdam, *S. Honorat*: has idem Strabo ante Antipolim, Ptol. ante ostia Vari Fl. locat.

VOCON-
TI, *le Diois*,
les Baronies,
& l'Evêché de
Vaison au
Comtat.

VASIO sita in edito loco, vnde & Aëria dicta; Ciceronis Forum Vocontiu, Sidonio oppidum Vassionense; corruptè apud Plinium Vasco: *Vaison.*

Dea Bocontiorum Antonino, fortè Deas castrum Gregorij Turonensis: *Die.* Dicta est & Augusta Dea.

TRICASTINI,
l'Evêché de S. Pol,
ou des 3. Chasteaux.

AVGVSTA Tricastinorum, antea Senomagus, vel Neomagus, postea Tricastini. *S. Pol des Trois Chasteaux, ou de Tricastin.*

CAVA-
RES

SEV

CAVA-
RI,

le Comtat
d'Avignon,
la Principauté
d'Orange, l'Evêché
d'Apt.

AVENIO Col. Ro. *Avignon*, caput Cauarum, qui Plinio Caueres, Ptol. Cauari, Melæ Cauaræ, Straboni Cuari aut Catari. Eo nomine ait Strabo olim dictos à Ro. omnes trans Rhodanum Barbaros, & eos intra Druentiam & Isaram collocabat, sed Ptol. terminos restrinxit.

Carpentoraëte Plinij, in libello Prouinc. Carpentoraëtensis ciuitas, quæ Vindeſca dicitur: *Carpentras.*

Arausio Colo. Secundanorum à legione secunda eò à Triumuiris deducta: *Aurange.*

Vndalum vbi Sulga cum Rhodano confunditur, memorabile Domitij Ænobarbi victoriâ, *le Pont de Sorge.*

Cabellio, seu Colonia Cabelliorum ad Druëtiam Fl.

GALLIA ANTIQVA,

Durance. Item & Caballio: Cauillon.

Apta Iulia WLGIENTIVM, seu Wlcientum, Antonino Auia Iulia: *Apt.*

MIMENI,

les Dioceses de Cisteron, Digne, Sanez & Riez.

DVRIO postea Segustero, vt ex Strabone intelligitur: *Cisteron.*

Forum Neronis quorum incolæ Luteuani Foroneronienses dicti Plinio: *Folcarquier.*

Dinia SONTIORVM de quibus suprâ aliquid diximus, in libello Prouinc. ciuitas Dignensis & Diniensis: *Digne.* Eam Plinius tribuit Ebroduntis.

Sanicium VESDANTIORVM, seu Vendionciorum, in Alpibus maritimis, aliter Sanicitio: *Sanez.*

Reij Apollinarij ALBIGORVM, qui & Albicci, & Albienfes, & Alebeceri dicuntur: *Riez.*

SALYI
feu Salyes
& Saluyij
& Salyces
Dioceses d'Aix & d'Arles.

AQVÆ SEXTIÆ à Proconsule Sextio victore Salyorū huc deductâ coloniâ, sicque dicta propter aquarum calidarū, & frigidarum copiâ: *Aix en Prouence.*

Arelate Sextanorum colonia, amplissimum emporium ad Rhodanum, postea dicta Constantina, ab Aufonio Roma Gallula: *Arles.*

Tarasco: *Tarascon.*

ANATILI

Plinio & Melæ Auatili, item & Auatici corruptè,

MARITIMA colonia stagno assidens, quod Astromelam quidam vocabant, aut Stromalimnam abundantem ostreis, & malè creditum ostium Rhodani hodie *Martegue, ou Martigue*, vt & stagnum cognomine.

Fossa Mariana oppidum Ptolemæo, Melæ, Straboni & Plinio stagnum: Hanc purgauit Marius, & dedit Massiliensibus ob egregiam operam contra Ambrones.

Dianæ Fanum in Insula quam efficiunt ostia Rhodani, hodie *Nostre Dame.* Hęc Insula fortè Plinij *Mertina* est.

Rhodani ostium duplex Ptolemæo & Polybio, multiplex; Liuiio, *πυρρογομος* Timæo & Diodoro, *ἑρταγομος*; quibusdam apud Strabonem. Tria memorantur apud veteres ostia, Hispaniense Occidentale, la

La Crau & Camargue.

Robine. Metapontinum medium: *Gras d'Orgon.*
 Massiliense Orientale: *Gras de Passon.*
 Campus lapideus, seu lapidarius, Plinio, Melæ lit-
 tus lapideum. Hi lapides dicuntur missi à Ioue
 Herculi dum pugnat in Gigantes. Ita Mythologi,
 sed Aristoteles ait terræ motibus, & maris ebulli-
 tione eiectos: hodie *la Crau.*

COM-
MONI

MASSILIA à Phocænsibus Asiaticis condita, dum
 Cyti Tyrannidem fugiunt, fidissima postea, & ami-
 cissima Romanis: portu optimo, celebris Collegio
 suo, Templo & Armamentario; *Marseille.*

olim pars
Salyorum

Promontorium Citharistes: *le Cap de la Croisette.*
 Olbia à Massiliensibus contra Salyos condita. *Hieres.*
 Taurois, seu Tauroentum à Tauro, insigne navis quâ
 aduecti Phocænses: fortè *la Ciotat.*
 Telo Martius fortè à Strabone portus Oxibius: *Thou-*
lon.

les Dioceses
de Marsèil-
le, Thou-
lon, Fre-
ius.

Forum Iulij, seu Forum Iulium Col. Commonorum,
 Pacensis, & Classica Col. Octauonorum, Melæ,
 Octavianorum, seu vt Strabo Nauale Cæsaris Au-
 gusti: *Freius*, ad ostium Argentei Fl. *Argens.*

STOECADES { Prote: *Parquerolles.*
 5. Ptolemæo, sed { Melæ seu Pomponiana: *Porte*
 innominatæ: tres { *Cros.*
 sic Plinius nomi- { Hypæa seu Hippata: *l'Isle du Ti-*
 nat. { *tan.*

Hi quoq;
populi
Narbonē-
si attri-
buuntur,
sed quia
in Italiâ
positi hîc
de illis a-
gemus
pluribus.

SALASSI Augusta Prætoria: *Aoste.*
 LEPONTII Oscela: *Domo d'Oscela.*
 VERAGRI { *le Valais* { Octodorus: *Martinach.*
 SEDVNI { Sedinū: *Sio Germanicè Sitten.*
 VEDIANTII, vbi Nicea: *Nice.* Caput Cemelenum,
Monte-Camelano.
 VAGIENNI Salinæ: *Saluffes.*
 LIBICI Rigomagus: *Trin.*
 TAVRINI Augusta Taurinorum: *Turin.*